

# Murányi Sándor Olivér

## Az emlékmű

– Hatalmas csattanást hallottunk. Munkánkat megszakítva rohantunk a helyszínre, egyesek autóval, mások biciklin vagy futva – meséli az idős ember, amikor a folyamon átkelve egy fura fémszerkezetről kérdezem. A vaskeretben egy rombusz látható, tetején kereszt. Pár méterre robognak el a Nyugati pályaudvarra tartó vonatok. Most is megszakítja egy a beszélgetésünket. A férfi megvárja, míg a szerelvény távolodik, majd folytatja: – Volt, akit az influenza mentett meg a haláltól. De kezdem az elején: tíz éve, február huszonharmadikán történt. A kisiskolásokat szállító busz a szokott időben, pontban reggel hét óra húsz perckor vette fel a gyerekeket, hogy elvigye a szomszéd településre, mivel az általános iskolát a helyi körzetesítéssel bezárták. A falunkat elhagyva letért a főútról, hogy egy közeli tanyán is vegye fel a gyerekeket. Itt vasúti síneken kellett volna átmennie. A fénySOROMPÓT működtető akkumulátort tíz nappal előbb ellopták, így nem volt, mi jelezze a veszélyt. A busz érthetetlen módon nem állt meg, hogy a sofőr szétnézzen, hanem ráhajtott a sínekre. A vonat éppen akkor ért oda... Kétszáz tonnájával kettévágta a kisbuszt. Az ütközés után még több mint száz méteren toltta maga előtt. A harmincháromból tizenkét kisiskolás halt meg. Az én lányom is a buszon utazott... A feleségemmel sírva rohantunk a helyszínre. Mondhatatlan félelemmel és aggodalommal kerestem a véres és sáros tetemek közt. Valaki egyszer csak megszólalt, hogy ott a lányunk. Tényleg ott volt. Feküdt a roncs mellett a földön, és még ő vigasztalt: – Ne sírjatok! Élek! – A hétszáz lelket számláló falunkban szinte nem akadt család, melyet ne érintett volna a baleset. Mert mindenki mindenkivel közeli vagy távoli rokon. A szomszéd kisfiú is rajta ült volna a buszon, ha éppen nem betegszik meg influenzában. A járvány mentette meg több társával együtt. A sok beteg miatt aznap csak félig megtelt busz indult. Tóthék lánya már nem volt ilyen szerencsés. Belehalt sérüléseibe. Az életben maradtakat kórházba szállították a buszsofőrrel együtt, aki néhány nap múlva ott halt meg. A falu határát jelző táblát fekete szalaggal kötötte át valaki. Minden ház ablakában gyertya égett. A tragédia óta a vasúti átjárónál időről időre megállnak az arra járó emberek. Végigjárják a helyszínt, és csoportokba verődve tárgyalják a történeteket. A balesetre már csak a kettétört táviróoszlop emlékeztetett, de nemrég azt is elvitték, akár a partoldalon heverő néhány bojtos sapkát és kiscipőt.

---

*(Regényrészlet)*

A sofőr azt gondolhatta, már elhaladt a vonat, mert lassított, de nem állt meg. A bíróság szerint ő volt a hibás. Mivel meghalt, megszüntették az eljárást. Utólag kiderült, a mozdonyvezetőt figyelmeztették, hogy nem működik a sorompó, de késésben volt. Így az előírt tizenöt kilométer per órás sebesség helyett hetvennel haladt. A bíróságon azt mondta, hogy a látási viszonyok jók voltak, ezért az előírás szerint nem volt szükséges a lassítás. Kétszer is leadta a kürtjelzést, mielőtt a helyszínre ért volna. Láta, hogy a mellette haladó busz a vonat elé kanyarodik, de nem gondolta, hogy nem fog megállni. Harmadszor is leadta a kürtjelzést, majd behúzta a gyorsféket, a forgószekén elfordulva, észvesztve menekült a vezetőfülkéből. Kísérője követte. Őt felmentették, a mozdonyvezető három év börtönt kapott. A fénySOROMPÓT még aznap megjavították. Azóta a falunkban két halottak napja van. Polgármesterünk alapítványt hozott létre, hogy segítse a hozzátartozókat. Érkezett is pénz az ország minden részéről. Hangversenyt, futballmeccset is szerveztek a célra, a bejövő adományokat a szülőknek adták. A gyerekek márványkriptát kaptak. Egy évvel később az alapítvány segítségével háromtagozatos iskolát építettek. A busz így kevesebb diákot kellett vigyen a szomszéd településre, és kikerülte a vasúti átjárót. A tragédia hatására Krausz Alfréd feltaláló kidolgozott egy veszélyhelyzet-előjelző rendszert: olyan jelzőberendezés kerül be az aszfaltba, amely mágneses alapon működve fűtvel figyelmezteti a sofőrt, ha az átjáróhoz közeledik. Itt, a baleset helyszínén is beszereltek egyet. A falubeliek ma is megemlékeznek a tragédiáról. Minden évben a baleset napján koszorúznak a temetőben, és misét mondanak az elhunyt kisgyermek lelki üdvéért. A szertartásra a szomszéd település tanárai és egykori diákjai is elmennek.

A temetés után káosz uralkodott a faluban. A családok bűnöst keresve egymást vádolták, ellenségeskedés tört ki. Az egyik kisgyerek sírját savval öntötték le... A polgármestert a szülők azzal vádolták, hogy az alapítvány csak ürügy számára, és a pénzt nem jól használja fel. Emiatt eljárás indult ellene, de kiderült, hogy vétklen. A balesetben többen súlyosan megsérültek, ketten a mai napig szellemi fogyatékosként élnek. Egyes családok elköltöztek. Ezt a tragédiát a falu sohasem fogja kiheverni – hajtja le fejét szomorúan a férfi. Miközben mesél, a vízre pillantok. Szelíden hömpölyög, a stégnél egy kisfiú az édesanyjával eteti a vadkacsákat. A túlsó parton a szomorúfűzek idős kapucinus szerzetesekként hajolnak meg a folyam oltára előtt. Minden olyan meghitt most, az emberi és technikai hibák a messzeségbe tűnnek. Rövid révedezésemből a férfi hangja riaszt fel: – Ezt az emlékművet, amely előtt maga áll, ketten készítettük a fiammal. A kereszt rajta, hálából tettük, hogy életben maradt a lánytestvére. Amikor itt elhelyeztük, éppen erre járt Tóth, akinek a lánya meghalt a balesetben, és rám mordult:

– Miért az én gyerekem? Miért nem a tiéd!